

Gestió de residus especials

Centre per al Recondicionament i la Recuperació de Residus Especials en Petites Quantitats

Generalitat de Catalunya
Departament de Medi Ambient
Junta de Residus

Moltes activitats productives generen residus especials encara que en petites o molt petites quantitats. Tots els residus especials s'han de gestionar adequadament per tal de protegir el medi ambient i la salut. Per això, s'ha de respondre també a les necessitats específiques de gestió dels residus especials en petites quantitats.

● Què són?

Els residus especials en petites quantitats són:

- residus especials, és a dir, residus que no poden gestionar-se com a residus ordinaris sinó que requereixen un tractament especial per evitar efectes perjudicials en el medi ambient o la salut de les persones;
- en petites quantitats, és a dir, generats de manera dispersa pel territori en múltiples activitats productives.

● On es generen?

Els punts d'origen d'aquesta mena de residus són les petites indústries, els magatzems, els laboratoris i els comerços, així com les nostres llars. Allò rellevant és que, per la seva petita quantitat o per les seves característiques particulars, són difícilment gestionables per les plantes de tractament de residus especials sense un reagrupament o condicionament previ.

● On es tracten?

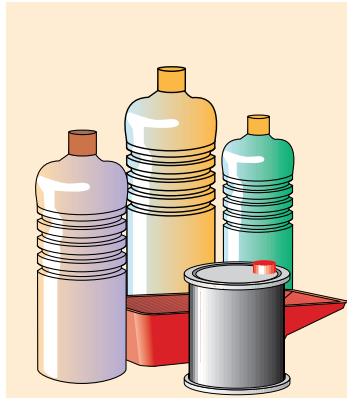
La Junta de Residus ha promogut la construcció d'un Centre per al Recondicionament i la Recuperació de Residus Especials en Petites Quantitats al municipi de Montmeló (Vallès Oriental), al polígon Pla Sota el Molí, amb una capacitat de tractament de 3.400 tones anuals. N'està prevista l'entrada en servei el segon semestre de 1997.

L'objecte de la planta és rebre tota mena de residus a excepció dels exclosos de l'àmbit d'actuació: radioactius, sanitaris i explosius classificats com a tals a l'ADR (Acord europeu sobre el transport internacional de mercaderies perilloses per carretera), en quantitats **menors d'1 tona**, per reagrupar-los i/o condicionar-los amb la finalitat d'aconseguir un producte homogeni i en quantitat suficient, que pugui ser tractat en una planta externa de tractament de residus especials.

● Quins són?

Alguns exemples de residus especials en petites quantitats són:

Residus en petites quantitats a reagrupar:

Dissolvents:

Els dissolvents són productes inflamables i tòxics. La seva volatilitat comporta una problemàtica especial associada a l'emanació de vapors i la seva possible inhalació. Els dissolvents residuals es generen en tallers com a resultat de processos de neteja de peces i d'equips de pintura, en indústries de síntesi de productes, en laboratoris, en tintorerias, en llars (productes de neteja, llevataques), etc.

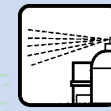
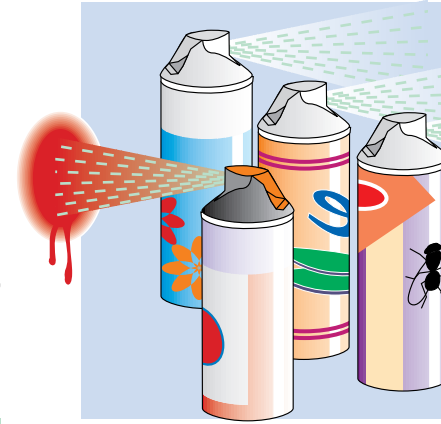
Residus en petites quantitats a recondicionar:

Productes de neteja d'ús quotidià:

Aquests productes presenten diferents problemàtiques segons el producte de què es tracti. Poden ser oxidants i nocius, com el lleixiu, corrosius i tòxics, com el salfumat, corrosius, com els productes de neteja de metalls, etc. Aquests productes es generen a llars, comerços, petits tallers, etc., principalment com a restes de productes no utilitzats.

Residus en petites quantitats a recuperar:

Aerosols:

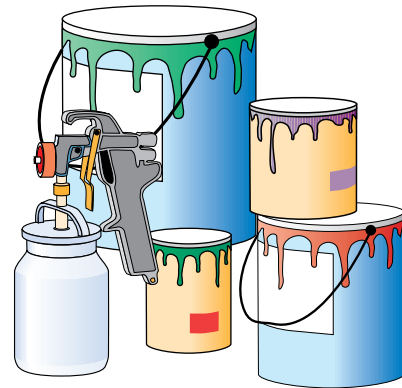
Els propel·lents gasosos dels aerosols poden actuar sobre la capa d'ozó, com és el cas dels CFC, o bé poden ser inflamables, com el butà o el propà. La problemàtica del principi actiu depèn del producte de què es tracti (pintures, lubricants, plaguicides, etc.). Els aerosols es generen en les llars particulars, els comerços, etc.

Pintures:

Les pintures contenen dissolvents i pigments amb base de metalls pesants

que són tòxics. Les pintures residuals es generen en bricolatge, o bé provenen de productes caducats, restes de fabricació, etc. Són productes inflamables, i el seu impacte en el medi ambient és molt important a causa de la seva immiscibilitat en l'aigua.

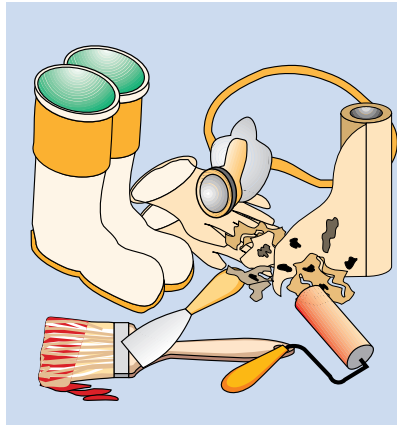
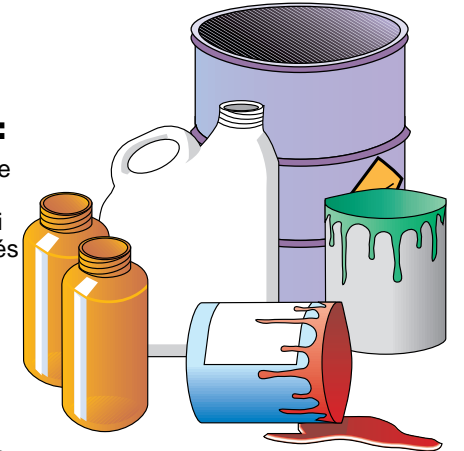
Pesticides i plaguicides:

Són productes tòxics, que poden estar diluïts en productes inflamables i que poden ser cancerígens i/o mutàgens. Són generats per particulars com a restes d'ús domèstic o jardineria, per cooperatives agràries, per pagesos, etc.

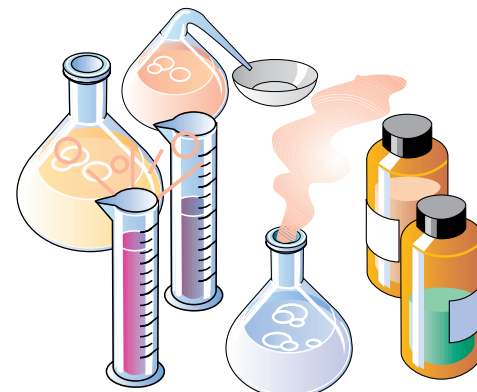
Envasos contaminats amb productes químics:

La seva problemàtica depèn del producte que han contingut: pintures, resines, dissolvents... Els generen les indústries i els particulars o la planta mateixa després de reagrupar els productes continguts en els envasos.

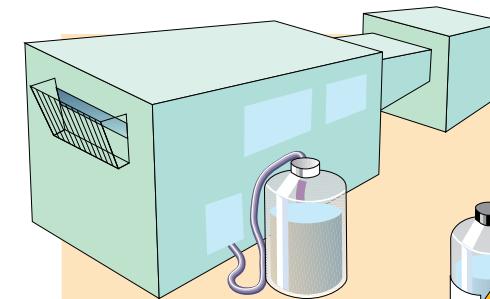
Materials bruts de productes químics:

Aquests materials presenten diferents problemàtiques segons el producte de què es tracti. Alguns exemples d'aquests residus són: vestimenta, calçat, filtres, draps, papers, etc. Aquests productes es generen a les empreses de desinfecció i desratització, en actuacions de control de vessaments, en operacions de neteja, etc.

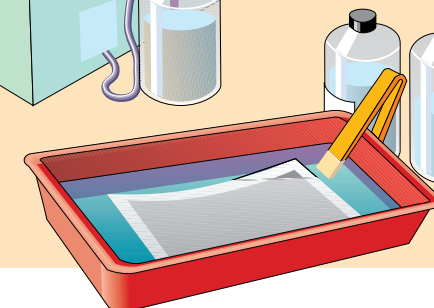
Reactius de laboratori:

La seva problemàtica depèn del producte de què es tracti. Alguns exemples de reactius utilitzats al laboratori que esdevenen residus són: sals de metalls pesants (tòxiques), àcids (corrosius i tòxics), bases (corrosives), productes tòxics com el mercuri o els cianurs, i productes reactius amb l'aigua (sodi), amb l'aire (fòsfor), o amb altres productes (oxidants i reductors forts).

Solucions aquoses metàl·liques:

Aquestes solucions presenten la problemàtica del seu pH extrem, les sals dissoltes i la pròpia toxicitat dels metalls dissolts (crom, plata, plom...). Es generen en processos fotogràfics, de gravat, de tractaments metàl·lics, de fabricació de peces (circuitos impresos), etc.

● Esquema de la planta de acondicionament i recuperació

● Àrea de recepció [1]

Zona de descàrrega.

Zona d'inspecció; hi ha dues línies, una per a RPQ: Residus en Petites Quantitats (en envasos menors de 10 litres), i una altra per a RGV: Residus en Gran Volum (en envasos de 10 a 1.000 litres).

En aquesta zona, els residus coneguts es pesen, es comproven i s'etiqueten. Els residus no identificats no són etiquetats fins que es coneix el resultat de la seva anàlisi al laboratori. Els residus exclosos de l'àmbit d'actuació no són admesos.

Zona de classificació.

A aquesta zona arriben els residus ja identificats i etiquetats, a l'espera de ser enviats a reagrupar.

● Àrea de acondicionament [2]

En aquesta àrea, es realitza el acondicionament d'aquells residus que per la seva composició i/o característiques ho requereixin, perquè puguin ser posteriorment reagrupats i tractats en plantes de tractament de residus externes. Els processos que es poden realitzar a la planta són:

- Neutralització.
- Oxidació/reducció i hidròlisi.
- Solidificació.
- Filtració.

● Àrea d'emmagatzematge [3]

De materials i productes a l'espera de ser acondicionats o enviats a tractador extern:

- Parc de tancs.
- Magatzem d'inflamables.
- Magatzem de NO inflamables.

● Àrea de reagrupament [4]

En aquesta zona, els residus ja classificats es reagrupen en contenidors o bidons o són enviats al parc de tancs, mitjançant equips de manipulació de productes líquids, sòlids i pastosos.

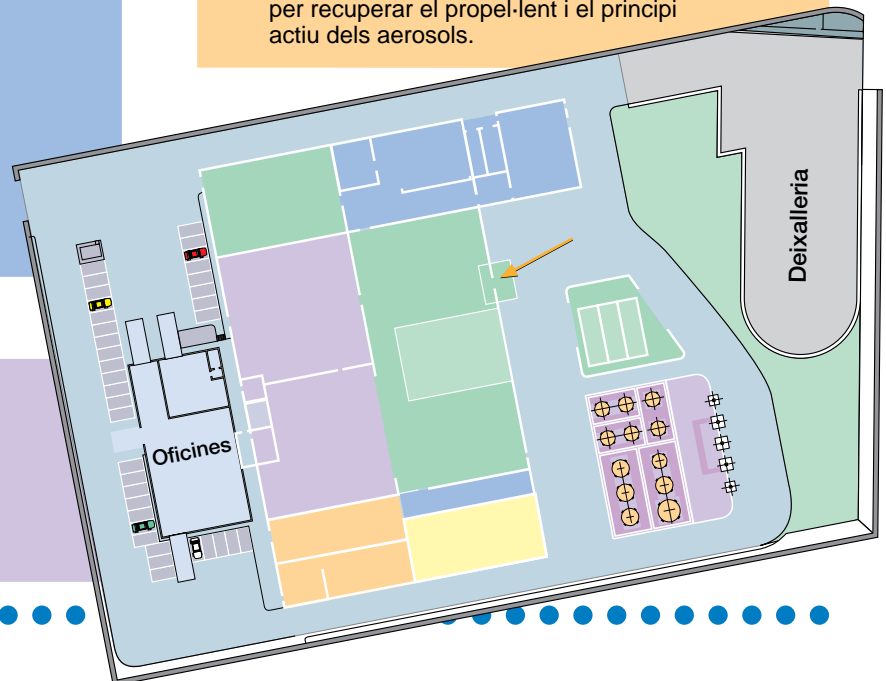
Hi ha dues línies independents, una per a RPQ i l'altra per a RGV.

Els envasos buits són enviats a la zona de recuperació d'envasos i embalatges.

● Àrea de recuperació d'envasos i embalatges [5]

En aquesta àrea, es descontaminen els envasos buits de productes, que provenen d'altres zones de la planta. Hi ha quatre zones segons el volum dels envasos a descontaminar:

- Zona de contenidors.
- Zona de bidons i garrafes.
- Zona d'envasos de RPQ.
- Zona d'aerosols, que consta d'un equip per recuperar el propel·lent i el principi actiu dels aerosols.

Com s'hi pot col·laborar?

L'èxit del sistema de recuperació de residus especials en petites quantitats depèn de la resposta ciutadana; per tant, és molt important que tots els ciutadans hi col·laborin.

Els particulars hi poden col·laborar guardant els residus especials que generin a la seva llar i portant-los a la deixalleria més propera, des d'on, un cop classificats els residus especials, es portaran a aquest centre, per ser reconduïts i recuperats.

Les empreses han de portar els residus especials que generin en petites quantitats a aquesta planta de tractament un cop hagin formalitzat, segons el cas, els documents següents:

Alta en l'inventari permanent de productors de residus industrials:

a emplenar pel centre generador.

Autorització de transport:

a emplenar pel concessionari.

Declaració anual:

a emplenar pel centre generador.

Fitxa d'acceptació:

a emplenar pel centre generador i pel tractador.

Full de destinació:

a emplenar pel concessionari.

Full de seguiment:

a emplenar pel centre generador, pel transportista i pel tractador.